

les gennem grundforbedringslån, jfr. lov nr. 166 af 29. marts 1974, eller ved hjælp af særligt stats-tilskud til vanding, jfr. lovbekendtgørelse nr. 606 af 11. december 1975. Grundforbedringslån skal efter § 3, stk. 2, i loven af 1974 være afdragsfri i 2 år og derefter afdrages over 10 år, og hvis lånet skal bruges til at betale udgifter ved et markvandingsanlæg, kræves der i praksis dokumentation for en vandindvindingstilladelse af mindst 10 års varighed. Samme krav stilles i praksis ved udbetaling af statstilskud til markvandingsanlæg efter lovbekendtgørelsen af 1975. Landbrugsorganisationerne har fremhævet, at en eventuel fastsættelse af kortere tidsgrænser for markvandingsstilladelser end de nævnte 15 og 10 år ikke bør medføre, at en landmand, der ønsker at finansiere sit anlæg ved de nævnte lån eller tilskud, forhindres i det.

Bestemmelserne i stk. 3 og 4 skal sikre, at visse væsentlige spørgsmål er afklaret, når en vandindvindingstilladelse meddeles. Regler om de vilkår, tilladelsen i øvrigt kan indeholde, vil blive fastsat i bekendtgørelser efter loven, jfr. forslaget § 8.

Den forpligtelse til at foretage undersøgelser til bedømmelse af eventuelle skader på omgivelserne på grund af ændring af vandstanden, der fremgår af stk. 3, har sammenhæng med det særlige erstatningsansvar, der er fastlagt for disse skader både efter den gældende lov og efter lovforslaget. I modsætning til den gældende lov er undersøgelsespligten ikke begrænset til 10 år, idet det kan være vigtigt, at undersøgelserne fortsættes nogen tid efter det tidspunkt, hvor anlægget når sin højeste indvinding.

Bestemmelsen i stk. 4, 1. pkt., der svarer til den gældende lovs § 17, stk. 1, nr. 2, 2. pkt., gælder ikke for anlæg, der omfattes af forslaget § 19, nr. 1. Det vil ikke være praktisk at fastsætte vilkår om vandspejlsænkning eller timeydelse i tilladelser til indvindingsanlæg for enkelte husstande eller landbrug, og for anlæg til institutioner og mindre erhvervsvirksomheder kan vilkår herom fastsættes i tilladelsen, selvom dette ikke udtrykkeligt fremgår af loven.

Til § 23.

Bestemmelsens stk. 1 og 2 indeholder regler om erstatningspligt for den skade, som en vandindvinding efter forslaget § 20 kan medføre på bestående forhold.

Stk. 1 omhandler de skader, der opstår *som følge af forandring af grundvandstanden*, – nemlig enten en grundvandstandssænkning direkte i forbindelse med indvinding af grundvand eller en sænkning eller stigning af grundvandsstanden i forbindelse med sænkning eller stigning af vand-

standen i et vandløb m. v. som følge af et anlæg til indvinding af overfladevand. Denne bestemmelse svarer til den gældende lovs § 19, stk. 1, og § 36, stk. 3, 2. og 3. pkt.

Stk. 2 omhandler de skader, der opstår *som følge af forandring af vandføringen i et vandløb eller vandstanden i en sø m. v.* enten direkte på grund af et indvindingsanlæg til indvinding af overfladevand eller indirekte, fordi en indvinding af grundvand sænker vandstanden i et tilstødende vandløb m. v. Denne bestemmelse svarer til den gældende lovs § 19, stk. 1, og § 36, stk. 3, 1. og 3. pkt., dog således, at det i forslaget § 2 som helhed er udtalt, at erstatningspligt kun foreligger, når ikke andet følger af andre retsregler, mens dette i den gældende lov kun udtales i § 36, stk. 3, 1. pkt.

Bestemmelserne om, at erstatningspligten kun gælder for den større vandindvinding, der kræver tilladelse fra amtsrådet efter § 20 – og således ikke for mindre grundvandsanlæg efter forslaget § 19 – stemmer med den gældende lov. Mindre anlæg bør (efter den kommissionsbetænkning, der lå til grund for 1969-loven) gensidigt kunne tåle hinanden.

Den nævnte erstatningspligt for følgerne af vandindvinding var et af hovedpunkterne i vandforsyningslovene af 1926 og 1969, og lovenes bestemmelser om erstatningspligten har været hyppigt anvendt i praksis. Sagerne har mest drejet sig om erstatninger for skader på vandforsyningsanlæg på enkelte ejendomme (enten brønde, der var løbet tørre, eller borer og pumper, der var blevet uanvendelige, fordi en grundvandsindvinding havde sænket vandstanden). Herudover har der været tale om skader på bygninger eller revnedannelser i marker på grund af udtørring af jordlagene som følge af grundvandsindvinding. I ganske enkelte tilfælde har der været tale om skader, der skyldtes nedsættelse af vandstanden i vandløb m. v. som følge af grundvandsindvinding.

Erstatningen omfatter i overensstemmelse med den tidligere ordning kun skade »i bestående forhold«. Heri ligger, at en udbygning af vandforsyningen i og for sig betragtes som et gode, som ikke bør vanskeliggøres ved omfattende erstatningskrav. Erstatning skal derfor ydes til den grundejer, hvis vandforsyningsboring bliver uanvendelig på grund af et større vandforsyningsanlægs sænkning af grundvandsstanden, men ikke til en grundejer, som først på et senere tidspunkt får behov for en vandindvinding, og som da må etablere en dybere boring på grund af sænkningen.

For skader på grund af sænkning af vandstanden i vandløb m. v. skal erstatningspligten kun indtræde, med mindre andet følger af andre rets-